

კვლევის ეთიკისა და აკადემიური კეთილსინდისიერების კოდექსი

პრეამბულა

ქართულ-ამერიკული უნივერსიტეტი ცოდნის შექმნასა და გადაცემას აფუძნებს აკადემიურ თავისუფლებას, ადამიანის ღირსების პატივისცემას და კეთილსინდისიერებას. უნივერსიტეტი უზრუნველყოფს ისეთ გარემოს, რომელშიც კვლევისა და სწავლების ხარისხს განსაზღვრავს სანდო მტკიცებულება, ავტორთა რეალური წვლილი, პასუხისმგებლიანი პროფესიული ქცევა და გადაწყვეტილებების სამართლიანი მიღება.

კოდექსი ეფუძნება საქართველოს კანონმდებლობას, უნივერსიტეტის დებულებას და კვლევის ეთიკისა და აკადემიური კეთილსინდისიერების სანიმუშო ჩარჩოს. საერთაშორისო პრინციპები გამოიყენება დისციპლინების თავისებურებათა გათვალისწინებით და საქართველოში მოქმედი სავალდებულო ნორმების დაცვით.

თავი I ზოგადი დებულებები

მუხლი 1. მიზანი და მოქმედების სფერო

1. კოდექსის მიზანია კვლევის მონაწილეთა უფლებების დაცვა, აკადემიური და კვლევითი საქმიანობის სანდოობის უზრუნველყოფა, დარღვევების პრევენცია და შესაძლო დარღვევების სამართლიანი განხილვა.
2. კოდექსი ვრცელდება ყველა საფეხურის სტუდენტზე, აკადემიურ, სამეცნიერო, მოწვეულ, ადმინისტრაციულ და დამხმარე პერსონალზე, მკვლევარზე, ხელმძღვანელზე, რეცენზენტსა და უნივერსიტეტის სახელით ან მისი რესურსებით მოქმედ სხვა პირზე. პარტნიორსა და კონტრაქტორზე შესაბამისი ვალდებულება ვრცელდება ხელშეკრულებით.
3. კოდექსი მოიცავს სწავლას, სწავლებას, შეფასებას, კვლევის დაგეგმვასა და განხორციელებას, მონაცემთა მართვას, გამოცემას, რეცენზირებას, დაფინანსებასა და კვლევის შედეგების გამოყენებას, მათ შორის ციფრულ გარემოსა და პარტნიორ დაწესებულებაში საქმიანობას. მისი მოქმედება არ არის დამოკიდებული სკოლების ან პროგრამების რაოდენობაზე.

მუხლი 2. სამართლებრივი საფუძველი და სხვა აქტებთან ურთიერთობა

1. გამოიყენება საქართველოს კანონმდებლობა უმაღლესი განათლების, მეცნიერების, პერსონალური მონაცემების, ინტელექტუალური საკუთრების, შრომითი ურთიერთობებისა და შესაბამისი დარგის შესახებ; უნივერსიტეტის წესდება, დებულება და სხვა სათანადოდ დამტკიცებული აქტები.
2. კოდექსი კვლევის ეთიკისა და აკადემიური კეთილსინდისიერების სპეციალური საუნივერსიტეტო აქტია. უნივერსიტეტის ეთიკისა და ქცევის კოდექსი აგრძელებს ზოგადი ქცევის მოწესრიგებას. სანქციის გამოყენების უფლებამოსილება განისაზღვრება კანონმდებლობით, წესდებითა და შინაგანაწესით; ეს კოდექსი თავისთავად არ გადასცემს ამ უფლებამოსილებას საკონსულტაციო ან საგამომიებო ორგანოს.
3. სკოლას შეუძლია შეიმუშაოს დარგობრივი წესი, რომელიც აკონკრეტებს ამ კოდექსს და არ ამცირებს მონაწილეთა დაცვასა და სამართლიანი პროცესის გარანტიებს. კლინიკური, პროფესიული, დონორისა და გამომცემლის მოთხოვნები დამატებით გამოიყენება მათი მოქმედების ფარგლებში.
4. ევროკავშირის მონაცემთა დაცვის ზოგადი რეგულაცია გამოიყენება, როდესაც კონკრეტული საქმიანობა მის მოქმედების სფეროში ექცევა; სხვა შემთხვევაში იგი შეიძლება გამოყენებულ იქნეს საუკეთესო პრაქტიკის ორიენტირად. საერთაშორისო სარეკომენდაციო ჩარჩო არ ცვლის საქართველოს კანონით საჭირო ნებართვას ან სამართლებრივ საფუძველს.

მუხლი 3. ტერმინთა განმარტება

1. აკადემიური კეთილსინდისიერება არის სწავლაში, სწავლებაში, კვლევასა და შეფასებაში პატიოსნების, ნდობის, სამართლიანობისა და პასუხისმგებლობის დაცვა. კვლევის კეთილსინდისიერება მოიცავს კვლევის სანდოობას, პატიოსნებას, პატივისცემასა და ანგარიშვალდებულებას.
2. კვლევა არის ახალი ცოდნის შექმნის, არსებული ცოდნის შემოწმების ან ინტერპრეტაციის სისტემური საქმიანობა. მკვლევარია მასში მონაწილე პირი, მისი თანამდებობისა და სტუდენტის სტატუსის მიუხედავად. კვლევის მონაწილეა პირი, რომლის მონაწილეობა, მონაცემი ან ბიოლოგიური მასალა გამოიყენება კვლევაში.
3. პლაგიატია სხვისი ტექსტის, იდეის, არგუმენტის, მონაცემის, კოდის, გამოსახულების ან სხვა იდენტიფიცირებადი წვლილის საკუთარ წვლილად წარმოდგენა სათანადო აღიარების გარეშე. ფაბრიკაციაა არარსებული მონაცემის ან შედეგის შექმნა და რეალურად წარმოდგენა; ფალსიფიკაციაა მასალის, მეთოდის, პროცესის ან მონაცემის ისეთი შეცვლა ან გამოტოვება, რომელიც კვლევას მცდარად წარმოაჩენს.
4. ინტერესთა კონფლიქტია პირადი, პროფესიული, ფინანსური ან ინსტიტუციური ინტერესის ისეთი თანხედრა მოვალეობასთან, რომელიც აზიანებს ან დასაბუთებულ ეჭვს ქმნის დამოუკიდებლობისა და მიუკერძოებლობის შესახებ. კონფლიქტი შეიძლება იყოს რეალური, პოტენციური ან გარედან დასაბუთებულად აღქმული.
5. კეთილსინდისიერი შემტყობინებელია პირი, რომელსაც განცხადების გაკეთებისას ჰქონდა შესაძლო დარღვევის ვარაუდის გონივრული საფუძველი. ხელოვნური ინტელექტის ინსტრუმენტია სისტემა, რომელიც გამოიყენება გენერირების, ანალიზის, კლასიფიკაციის, პროგნოზირების ან სხვა შესაბამისი ამოცანისთვის. FAIR გულისხმობს მონაცემთა მოძიებადობას, ხელმისაწვდომობას, თავსებადობასა და ხელახალ გამოყენებადობას.

მუხლი 4. ფუნდამენტური პრინციპები

1. საქმიანობა ეფუძნება მეთოდოლოგიურ სანდოობას, მონაცემებისა და შეზღუდვების პატიოსან წარმოდგენას, ადამიანების, ცხოველების, გარემოსა და კულტურული მემკვიდრეობის პატივისცემას, ასევე პირად და ინსტიტუციურ ანგარიშვალდებულებას.
2. დაცულია აკადემიური თავისუფლება, თანასწორობა, ინკლუზია, დისკრიმინაციისა და შევიწროებისგან თავისუფალი გარემო. კეთილსინდისიერი კრიტიკა, სადავო დასკვნა, სამეცნიერო უთანხმოება, უარყოფითი შედეგი ან ობიექტურად დაშვებული შეცდომა თავისთავად დარღვევა არ არის.
3. ყველა მოთხოვნა და რეაგირება უნდა იყოს გასაგები, წინასწარ ხელმისაწვდომი, კომპეტენციის ფარგლებში მიღებული და რისკისა თუ დარღვევის პროპორციული. უნივერსიტეტის რეპუტაციული ან ფინანსური ინტერესი ვერ გაამართლებს დარღვევის დამალვას ან კვლევის მონაწილეთა დაცვის შესუსტებას.

თავი II ინსტიტუციური პასუხისმგებლობა

მუხლი 5. მმართველი ორგანოები და მხარდამჭერი სამსახურები

1. აკადემიური და სამეცნიერო საბჭოები უნივერსიტეტის დებულებით მინიჭებული კომპეტენციის ფარგლებში ერთობლივად ამტკიცებენ კოდექსს, მის ცვლილებებსა და საერთო სტანდარტებს.

პრეზიდენტი უზრუნველყოფს ორგანიზაციულ აღსრულებას, რესურსებსა და მის კომპეტენციას მიკუთვნებულ აქტებს.

2. სასწავლო-სამეცნიერო და ხარისხის უზრუნველყოფის დარგში ვიცე-პრეზიდენტი კოორდინაციას უწევს დანერგვას; კვლევის განვითარებისა და ხელშეწყობის სამსახური უზრუნველყოფს ეთიკის კომიტეტის სამდივნოს ფუნქციას და ტრენინგს; აკადემიური პროცესების მართვის სამსახური - კეთილსინდისიერების კომისიის სამდივნოს, სასწავლო პროცესთან კავშირსა და მსგავსების სისტემის ადმინისტრირებას. სამდივნო არ მონაწილეობს საქმის შინაარსობრივ გადაწყვეტაში; პერსონალის საქმეში ადმინისტრაციულ მხარდაჭერას საჭიროებისამებრ უწევს ადამიანური რესურსების მართვის სამსახური.

3. დეკანები, პროგრამების ხელმძღვანელები და კვლევითი ინსტიტუტების დირექტორები უზრუნველყოფენ წესების გაცნობას და რისკების მართვას. ბიბლიოთეკა ეხმარება ციტირებასა და ღია მეცნიერებას; საინფორმაციო ტექნოლოგიების სამსახური - უსაფრთხო ინფრასტრუქტურას; იურიდიული სამსახური, ადამიანური რესურსების მართვის სამსახური და მონაცემთა დაცვის ოფიცერი - თავიანთი კომპეტენციის საკითხებს.

4. ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური აფასებს სისტემის ეფექტიანობას შეჯამებული მონაცემებით. არც მმართველ თანამდებობის პირს და არც მხარდამჭერ სამსახურს არ შეუძლია დამოუკიდებელი განმხილველი ორგანოს კონკრეტული დასკვნის წინასწარ განსაზღვრა.

მუხლი 6. კვლევის ეთიკის კომიტეტი

1. იქმნება საუნივერსიტეტო კვლევის ეთიკის კომიტეტი, რომელიც წინასწარ აფასებს კვლევის ეთიკურ მისაღებობას, გასცემს გადაწყვეტილებებს, უწევს კონსულტაციას მკვლევრებს და ახორციელებს დამტკიცებული კვლევის ეთიკურ მონიტორინგს. კომიტეტი არ ადგენს დისციპლინურ პასუხისმგებლობას.

2. კომიტეტი შედგება 7 წევრისგან, რომლებიც ღია შიდა ნომინირებისა და კომპეტენციების შეფასების შემდეგ ინიშნებიან პრეზიდენტის ბრძანებით, აკადემიური და სამეცნიერო საბჭოების ერთობლივი წარდგინებით, 3 წლით. შემადგენლობა მოიცავს სხვადასხვა დარგის გამოცდილებას, ეთიკის, სამართლისა და მონაცემთა დაცვის კომპეტენციას, არანაკლებ ერთ გარე დამოუკიდებელ წევრს და ერთ არასამეცნიერო საზოგადოებრივ წარმომადგენელს. შერჩევისას დაცულია მრავალფეროვნება.

3. წევრები ირჩევენ თავმჯდომარეს. გადაწყვეტილებებისთვის საჭიროა სულ მცირე 5 მიუკერძოებელი წევრის მონაწილეობა, მათ შორის ერთი გარე წევრისა და განსახილველი საკითხის შესაბამისი კომპეტენციის მქონე წევრისა ან მოწვეული ექსპერტისა. გადაწყვეტილება მიიღება მონაწილე წევრთა უმრავლესობით, არანაკლებ 4 ხმით; ხმათა თანაბრობა ნებართვად არ ჩაითვლება. ექსპერტს, რომელიც წევრი არ არის, კენჭისყრის უფლება არ აქვს.

4. ინტერესთა კონფლიქტის ან კომპეტენციის ნაკლებობისას ინიშნება დამოუკიდებელი შემცვლელი ან მოიწვევა სპეციალიზებული გარე კომიტეტი. კომიტეტის დასკვნა არ ცვლის კანონით აუცილებელ კლინიკურ, მარეგულირებელ ან სხვა სპეციალურ ნებართვას.

მუხლი 7. აკადემიური კეთილსინდისიერების კომისია

1. იქმნება აკადემიური კეთილსინდისიერების საუნივერსიტეტო კომისია, რომელიც ამოწმებს შესაძლო დარღვევებს, იკვლევს მტკიცებულებებს და ადგენს დასაბუთებულ დასკვნას. იგი ფუნქციურად და პერსონალურად განცალკევებულია კვლევის ეთიკის კომიტეტისგან.

2. აკადემიური და სამეცნიერო საბჭოების ერთობლივი წარდგინებით პრეზიდენტი 3 წლით ამტკიცებს არანაკლებ 9 კვალიფიციური პირის სიას, მათ შორის არანაკლებ 3 გარე დამოუკიდებელ ექსპერტს. თითოეული საქმისთვის სიის წევრებიდან წინასწარ დადგენილი როტაციით გამოიყოფა 5-წევრიანი შემადგენლობა, სულ მცირე ერთი გარე წევრით, დარგობრივი და სამართლებრივ-პროცედურული კომპეტენციით.

3. საქმის შემადგენლობაში არ შედიან შემტყობინებელი, მისი ბრალდების მხარდამჭერი პირი, მოპასუხე, სადავო ნაშრომის შემფასებელი ან ხელმძღვანელი და სხვა პირი, რომლის მიუკერძოებლობაც დასაბუთებულად საეჭვოა. შემადგენლობა მხარეებს ეცნობებათ აცილების უფლებით.

4. სხდომა უფლებამოსილია არანაკლებ 4 წევრის მონაწილეობით, მათ შორის გარე წევრის. დასკვნას სჭირდება არანაკლებ 3 მხარდამჭერი ხმა; განსხვავებული აზრი ერთვის მას. კომისია არ ანიჭებს ან აუქმებს ხარისხს, არ წყვეტს შრომით ურთიერთობას და არ წყვეტს სტუდენტის სტატუსს.

მუხლი 8. დამოუკიდებლობა და ინტერესთა კონფლიქტის მართვა

1. ორგანოს წევრი წინასწარ აცხადებს ინტერესთა კონფლიქტს და არ მონაწილეობს შესაბამის განხილვაში. ოჯახის წევრობა, უშუალო დაქვემდებარება, ნაშრომის თანაავტორობა, უშუალო კონკურენცია ან წინასწარი ჩართულობა ინდივიდუალურად ფასდება. წევრი ვალდებულია განაცხადოს ბოლო 3 წლის მნიშვნელოვანი სამეცნიერო ან ფინანსური თანამშრომლობა.

2. აცილების საკითხს წყვეტენ დანარჩენი მიუკერძოებელი წევრები 3 სამუშაო დღეში. თავმჯდომარის კონფლიქტისას მის ფუნქციას ასრულებს სხვა არჩეული წევრი. კვორუმის შესავსებად შემცვლელის დანიშვნა ხდება იმავე მოთხოვნებით; ვერც დეკანი და ვერც ხელმძღვანელი ვერ წყვეტს საკუთარ საქმეს.

3. ხელმძღვანელი პირის, საბჭოს წევრის ან კომიტეტის წევრის საქმეზე გარანტირებულია გარე ექსპერტის მონაწილეობა. პრეზიდენტის ინტერესთა კონფლიქტისას მის კომპეტენციაში შემაჯავლი ორგანიზაციული საკითხი გადაეცემა პარტნიორთა კრებას წესდებით დადგენილი წესით. წევრის გათავისუფლება კონკრეტული დასკვნის გამო დაუშვებელია; ვადამდე გათავისუფლებას სჭირდება დოკუმენტირებული საფუძველი და მოსმენის შესაძლებლობა.

თავი III პასუხისმგებელიანი სწავლა და კვლევა

მუხლი 9. ტრენინგი და ხელმძღვანელობა

1. სტუდენტებსა და პერსონალს კოდექსი ეცნობებათ საქმიანობის დაწყებისას; უნივერსიტეტი ყოველწლიურად სთავაზობს სწავლებას ციტირებაში, კვლევის მეთოდოლოგიაში, მონაცემთა მართვაში, ავტორობაში, ინტერესთა კონფლიქტსა და AI-ის გამოყენებაში. მაღალი რისკის კვლევის დაწყებამდე შესაბამისი მომზადება სავალდებულოა.

2. კვლევის ხელმძღვანელი დასაწყისშივე ათანხმებს როლებს, სამუშაო გეგმას, მონაცემთა მართვას, ეთიკური ნებართვის საჭიროებასა და ავტორობის პრინციპებს. ხელმძღვანელობა დოკუმენტირდება საქმიანობის მასშტაბის შესაბამისად და არ გულისხმობს ხელმძღვანელის ავტომატურ თანაავტორობას.

3. სწავლებაში გამოიყენება განმავითარებელი უკუკავშირი და უსაფრთხო კონსულტაცია. უნივერსიტეტი არ აფასებს კვლევას მხოლოდ პუბლიკაციებისა და ციტირებების რაოდენობით და არ აწესებს ისეთ წახალისებას, რომელიც არაკეთილსინდისიერ შედეგს ახალისებს.

მუხლი 10. დაგეგმვა და განხორციელება

1. კვლევას აქვს დასაბუთებული მიზანი, შესაბამისი მეთოდოლოგია, კომპეტენტური გუნდი, რისკების შეფასება და რესურსების გეგმა. წინასწარ განისაზღვრება ნებართვები, მონაწილეთა შერჩევა, თანხმობა, უსაფრთხოება და შედეგების გავრცელების პირობები.
2. მეთოდები, შერჩევა, გამორიცხვა, მონაცემთა გაწმენდა და ანალიზის მნიშვნელოვანი ცვლილებები აღირიცხება. ჰიპოთეზის შემდგომი ჩამოყალიბება არ უნდა გასაღდეს წინასწარ დაგეგმილ ჰიპოთეზად; კვლევის შეზღუდვები და უარყოფითი შედეგები პატიოსნად აისახება.
3. ექსპერიმენტული ან კლინიკური რეგისტრაცია, წინასწარი პროტოკოლი და სხვა სპეციალური მოთხოვნები სრულდება იქ, სადაც ეს აუცილებელია კანონით, დარგობრივი სტანდარტით ან პროექტის პირობებით. დოქტრინულ და ჰუმანიტარულ კვლევაში გამჭვირვალობა უზრუნველყოფილია წყაროთა შერჩევის, ინტერპრეტაციისა და არგუმენტაციის შემოწმებადობით.

მუხლი 11. ადამიანის მონაწილეობა და ინფორმირებული თანხმობა

1. ადამიანებთან ინტერვიუ, გამოკითხვა, დაკვირვება, ექსპერიმენტი, პერსონალურ მონაცემებსა და იდენტიფიცირებად ბიომასალაზე კვლევა წინასწარ წარედგინება ეთიკის კომიტეტს შესაბამისი განხილვის ფორმის განსაზღვრისთვის. მონაწილეობა ნებაყოფლობითია და ეფუძნება გასაგებ ინფორმაციას მიზნის, რისკის, სარგებლის, მონაცემებისა და უარის შედეგების შესახებ.
2. სამედიცინო მომსახურება, აკადემიური შეფასება, დასაქმება ან სოციალური სარგებელი არ უნდა იყოს დამოკიდებული კვლევაში მონაწილეობაზე. საკუთარ სტუდენტებსა და დაქვემდებარებულ პირებთან კვლევისას გამოიყენება ზეწოლისგან დაცვის დამატებითი ზომები, საჭიროებისას დამოუკიდებელი რეკრუტირება და თანხმობის მიღება.
3. არასრულწლოვნისა და სხვა მოწყვლადი მონაწილის ჩართვა საჭიროებს დასაბუთებას, კანონით მოთხოვნილ წარმომადგენლობას ან თანხმობას და თავად მონაწილის შესაძლებლობის შესაბამის მონაწილეობას გადაწყვეტილებაში. თანხმობის შეცვლილი ფორმა, არასრული ინფორმირება ან თანხმობისგან გამონაკლისი დასაშვებია მხოლოდ კანონიერ და წინასწარ ეთიკურად დამტკიცებულ შემთხვევაში.
4. კვლევაში მონაწილეობაზე თანხმობა და მონაცემთა დამუშავების სამართლებრივი საფუძველი ცალკე განისაზღვრება. კვლევიდან გასვლის უფლება, მონაცემთა წაშლის შესაძლებლობა და მათი შეზღუდვები მონაწილეს წინასწარ განემარტება; შეუქცევადი ანონიმიზაციის შემდეგ კონკრეტული ჩანაწერის ამოღება შეუძლებელი იქნება.

მუხლი 12. დარგობრივი და განსაკუთრებული რისკები

1. სამედიცინო და ჯანმრთელობის კვლევაში პრიორიტეტულია მონაწილეთა უსაფრთხოება, პაციენტის უფლებები და დამოუკიდებელი წინასწარი ეთიკური შეფასება. სრულდება კლინიკური კვლევის, ბიოუსაფრთხოების, რეგისტრაციის, დაზიანების შემთხვევაში დახმარებისა და შესაბამისი ანაზღაურების მოქმედი მოთხოვნები; უნივერსიტეტის თანხმობა არ ანაცვლებს პარტნიორი კლინიკისა თუ სახელმწიფო ორგანოს აუცილებელ ნებართვას.
2. სამართალსა და სოციალურ მეცნიერებებში განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა ადვოკატის საიდუმლოებას, საქმის მასალას, პოლიტიკურ და სხვა მგრძნობიარე მონაცემებს, მოწყვლადი ჯგუფების გამოკითხვასა და ხელახალი იდენტიფიკაციის რისკს. ინფორმატიკასა და ინჟინერიაში ფასდება

კიბერუსაფრთხოება, ადამიანზე ალგორითმული გავლენა, დისკრიმინაცია და ორმაგი გამოყენების რისკი.

3. ბიზნესისა და ჰუმანიტარულ კვლევაში დაცულია კომერციული საიდუმლოება, თანამშრომელთა თავისუფალი მონაწილეობა, საარქივო შეზღუდვები, კულტურული მემკვიდრეობა და შემოქმედებითი ნაწარმოების უფლებები. ცხოველების მონაწილეობით კვლევა საჭიროებს შესაბამის კანონიერ ნებართვებს და ჩანაცვლების, რაოდენობის შემცირებისა და ზიანის მინიმიზაციის პრინციპების დაცვას.

4. კვლევითი პროექტის სახელწოდება ან სასწავლო დანიშნულება თავისთავად არ ათავისუფლებს მას ეთიკური შეფასებისგან. მომსახურების შეფასების, ხარისხის გაუმჯობესებისა და კვლევის გამიჯვნას გაურკვევლობისას წყვეტს ეთიკის კომიტეტი, საქმიანობის რეალური შინაარსით.

მუხლი 13. კვლევითი მონაცემები და ღია მეცნიერება

1. მონაცემების შეგროვებამდე მკვლევარი ადგენს მართვის გეგმას: მონაცემის სახეობა და წყარო, სამართლებრივი საფუძველი, პასუხისმგებელი პირი, წვდომა, საცავი, უსაფრთხოება, გადაცემა, შენახვის ვადა და საბოლოო განადგურება ან არქივირება. გეგმა შეესაბამება უნივერსიტეტის პერსონალურ მონაცემთა დამუშავებისა და ინციდენტზე რეაგირების პოლიტიკებს.

2. გამოიყენება მონაცემთა მინიმიზაცია, საჭიროებისამებრ ფსევდონიმიზაცია ან ანონიმიზაცია, უფლებამოსილებაზე დაფუძნებული წვდომა და დაცული ასლები. ფსევდონიმიზებული მონაცემი კვლავ პერსონალური მონაცემია. ღია ინტერნეტში არსებობა თავისთავად არ ნიშნავს ნებისმიერი კვლევითი გამოყენების კანონიერებას.

3. არაპერსონალური კვლევითი ჩანაწერებისა და მტკიცებულებების საბაზო შენახვის ვადა საბოლოო შედეგის გამოქვეყნებიდან ან პროექტის დახურვიდან 5 წელი, იმის მიხედვით, რომელი დადგება გვიან; კანონით, ხელშეკრულებით ან დასაბუთებული დარგობრივი საჭიროებით შეიძლება სხვა ვადა. პერსონალური მონაცემის ვადა ინდივიდუალურად განისაზღვრება აუცილებლობითა და სამართლებრივი საფუძველით; 5 წელი მის ავტომატურ შენახვას არ ამართლებს.

4. მონაცემები და შედეგები ხელმისაწვდომდება მაქსიმალურად ღიად და საჭიროების ფარგლებში შეზღუდულად. FAIR არ ნიშნავს უპირობო საჯაროებას. გაზიარება, უცხოეთში გადაცემა, მესამე პირის პლატფორმაზე ატვირთვა და ხელახალი გამოყენება წინასწარ მოწმდება უფლებების, კონფიდენციალურობისა და უსაფრთხოების თვალსაზრისით. მიმდინარე გამოძიების ან დავის შესაბამისი მასალის განადგურება ჩერდება კანონიერი საფუძველით.

მუხლი 14. ავტორობა და ინტელექტუალური წვლილი

1. ავტორობა ეფუძნება არსებით, იდენტიფიცირებად სამეცნიერო წვლილს, საბოლოო ტექსტის მოწონებასა და პასუხისმგებლობას; გამოიყენება შესაბამისი დარგისა და გამომცემლის კრიტერიუმები. მხოლოდ თანამდებობა, დაფინანსება, ზოგადი ზედამხედველობა ან ტექნიკური დახმარება ავტორობას არ წარმოშობს.

2. გუნდი ადრეულ ეტაპზე წერილობით ათანხმებს წვლილს, ავტორთა რიგს და პასუხისმგებელ ავტორს და საჭიროებისას აახლებს შეთანხმებას. წვლილის აღწერისთვის შეიძლება გამოყენებულ იქნეს CRediT; იგი არ ცვლის ავტორობის კრიტერიუმებს. სტუდენტის რეალური წვლილი აღიარებული უნდა იყოს.

3. დაუშვებელია საპატიო, იძულებითი ან ფარული ავტორობა, რეალური ავტორის გამოტოვება და თანხმობის გარეშე პირის თანაავტორად მითითება. დახმარება, დაფინანსება და ინტერესთა კონფლიქტი ცხადდება. AI სისტემა ავტორად არ მიეთითება.

4. ავტორობის უთანხმოება ჯერ შეიძლება განიხილებოდეს ნებაყოფლობითი მედიაციით; მტკიცებულების დამალვის, იძულების ან წვლილის მითვისების ეჭვი კომისიას გადაეცემა. შეთანხმება ვერ გამორიცხავს დარღვევის შესწავლასა და სამეცნიერო ჩანაწერის აუცილებელ შესწორებას.

მუხლი 15. პუბლიკაცია რეცენზირება და თანამშრომლობა

1. წყაროები, ციტატები, მონაცემები და უფლებების გამოყენება მოწმდება უშუალოდ. საკუთარი ადრინდელი მასალის არსებითი ხელახალი გამოყენება გამჟღავნებულია და შეესაბამება შეფასების, გამომცემლისა და საავტორო უფლებების წესებს. თანადროული წარდგენა და მეორეული პუბლიკაცია დასაშვებია მხოლოდ შესაბამისი წესების ფარგლებში და გამჭვირვალედ.

2. აკრძალულია რეცენზიის გაყალბება, ციტირების იძულება, მეტრიკებით მანიპულაცია, შედეგის უსაფუძვლო დაყოფა მეტი პუბლიკაციისთვის და კვლევის შეზღუდვების განზრახ დამალვა. რეცენზენტი იცავს კონფიდენციალურობას, აცხადებს კონფლიქტს და არ იყენებს მიღებულ იდეებს პირადი უპირატესობისთვის.

3. ერთობლივი ან დაფინანსებული კვლევის შეთანხმება წინასწარ განსაზღვრავს მონაცემების, ინტელექტუალური საკუთრების, ეთიკური შეფასების, დარღვევის შესწავლისა და გამოქვეყნების პასუხისმგებლობებს. სპონსორს არ ენიჭება სანდო შედეგის დამალვის ან დასკვნის წინასწარ განსაზღვრის უფლება.

4. არსებითი შეცდომის ან დარღვევის აღმოჩენისას ავტორი და უნივერსიტეტი თანამშრომლობენ გამომცემელთან კორექტირების, განმარტების ან რეტრაქციისთვის. მესამე პირთან ინფორმაციის გაცვლა ეფუძნება აუცილებლობას, კანონიერ საფუძველსა და გადამოწმებულ ფაქტებს.

მუხლი 16. ხელოვნური ინტელექტის პასუხისმგებლიანი გამოყენება

1. AI შეიძლება გამოიყენებოდეს დასაბუთებული დამხმარე ამოცანებისთვის, მათ შორის იდეების დასამუშავებლად, ენობრივი რედაქტირებისთვის, თარგმანისთვის, პროგრამული კოდის მხარდაჭერისა და მონაცემთა ანალიზისთვის, თუ ეს შეესაბამება დავალების, კვლევის პროტოკოლის, დონორისა და გამომცემლის წესებს. ადამიანის პროფესიული განსჯა და პასუხისმგებლობა შენარჩუნებულია.

2. კვლევაში გამოყენებული AI გამჭვირვალედ ცხადდება მეთოდოლოგიაში ან თანდართულ დეკლარაციაში: სისტემა, ვერსია თუ ცნობილია, გამოყენების თარიღი, მიზანი, მოცულობა, შესრულებული ფუნქცია და ადამიანის მიერ ჩატარებული შემოწმება. შედეგზე არსებითი გავლენისას ინახება შესაბამისი მოთხოვნები, პარამეტრები ან სხვა საკმარისი ჩანაწერი, კონფიდენციალურობის დაცვით.

3. მომხმარებელი დამოუკიდებლად ამოწმებს ყველა ფაქტს, წყაროს, ციტატას, გამოთვლასა და პროგრამულ შედეგს. აკრძალულია გამოგონილი მტკიცებულებების რეალურად წარმოდგენა, წყაროს მითითების გარეშე სხვისი ტექსტის გადამუშავება, არასათანადო ავტორობა, გამოყენების დამალვა ან მცდარი დეკლარირება. მკაფიოდ მონიშნული სინთეზური მონაცემი ან სიმულაცია დასაშვებია მეთოდოლოგიურად დასაბუთებულ და ნებადართულ კვლევაში.

4. პერსონალური, კონფიდენციალური, პაციენტის, კლიენტის ან გამოუქვეყნებელი სარეცენზიო მასალა AI სისტემაში არ იტვირთება შესაბამისი სამართლებრივი საფუძვლისა და ინსტიტუციური უსაფრთხოების შეფასების გარეშე. სისტემა არ იღებს საბოლოო ეთიკურ, დისციპლინურ ან აკადემიურ გადაწყვეტილებას და არ ანაცვლებს რეცენზენტის პირად შეფასებას.

5. AI-ის შესაძლო გამოყენების დეტექტორის შედეგი მხოლოდ დამხმარე სიგნალია. იგი, მაღალი ქულაც კი, ცალკე ვერ დაადასტურებს დარღვევას. შეფასება მოითხოვს სხვა მტკიცებულებებს, დავალების წესის გამოკვლევასა და ავტორის მოსმენას. სპეციალური AI პოლიტიკა გამოიყენება ამ კოდექსთან შეთანხმებულად.

მუხლი 17. სწავლება შეფასება და სტუდენტის ნაშრომი

1. სილაბუსი ან დავალების ინსტრუქცია წინასწარ განსაზღვრავს ინდივიდუალურ და ჯგუფურ წვლილს, დასაშვებ თანამშრომლობას, ციტირებას და AI-ის გამოყენების რეჟიმს: აკრძალული, შეზღუდულად დაშვებული ან დავალებაში ინტეგრირებული. შეზღუდვა უნდა უკავშირდებოდეს შესაფასებელ სწავლის შედეგს და თანაბრად ეცნობოს სტუდენტებს.

2. სტუდენტი წარადგენს საკუთარ ნამუშევარს და აცხადებს დასაშვებ დახმარებას. დაუშვებელია სხვის მიერ შეკვეთით შესრულებული ნაშრომის საკუთრად წარდგენა, პირის ჩანაცვლება, დაუშვებელი თანამშრომლობა, გამოცდის მასალის მოპოვება ან გავრცელება და წინასწარ აკრძალული საშუალებების გამოყენება.

3. თუ AI-ის რეჟიმი წინასწარ არ იყო განსაზღვრული, მხოლოდ მისი გამოყენება არ ქმნის ავტომატურ პასუხისმგებლობას. მაინც მოქმედებს დამოუკიდებელი ნამუშევრის, ფაქტობრივი სისწორის, ავტორობისა და გამოყენების გამჟღავნების მოთხოვნები. გაურკვევლობა ფასდება სტუდენტის სასარგებლოდ, არსებული ფაქტებისა და ინსტრუქციის გათვალისწინებით.

4. შეფასების ნამდვილობა შეიძლება შემოწმდეს სამუშაო ვერსიებით, პროცესის ჩანაწერებით ან შინაარსობრივი ზეპირი განმარტებით. ასეთი შემოწმება უნდა იყოს ხელმისაწვდომი, პროპორციული და არ გადაიქცეს წინასწარ გამოუცხადებელ დამატებით საგამოცდო ბარიერად. დაბალი ორიგინალურობა ან სუსტი ანალიზი თავისთავად არ უდრის პლაგიატს.

თავი IV კვლევის წინასწარი ეთიკური შეფასება

მუხლი 18. წარდგენა და რისკის კლასიფიკაცია

1. კვლევის ხელმძღვანელი დაწყებამდე ავსებს დანართი 1-ის განაცხადს. მონაწილეთა მოწვევა, მონაცემთა შეგროვება ან შეზღუდულ მასალაზე კვლევითი წვდომა არ იწყება აუცილებელი ეთიკური თანხმობის მიღებამდე. ეთიკური ნებართვა უკუქცევით არ გაიცემა.

2. კომიტეტი განასხვავებს: ა) სრული განხილვისგან გათავისუფლების დადასტურებას - მაგალითად, მხოლოდ საჯარო, არაპერსონალური წყაროების დოქტრინული ანალიზისთვის; ბ) დაჩქარებულ განხილვას - მინიმალური რისკის კვლევისთვის; გ) სრულ განხილვას - მნიშვნელოვანი რისკის, მოწყვლადი მონაწილეების, ინტერვენციის, განსაკუთრებული კატეგორიის მონაცემების ან სხვა რთული ეთიკური საკითხისას.

3. გათავისუფლება ეხება განხილვის ფორმას და არ აუქმებს ეთიკურ ვალდებულებებს. თავად მკვლევარი ვერ ადასტურებს საკუთარ გათავისუფლებას. გაურკვეველი კლასიფიკაციის შემთხვევაში გამოიყენება უფრო სრული განხილვა მანამდე, სანამ რისკი დაზუსტდება.

მუხლი 19. განხილვის პროცედურა და გადაწყვეტილება

1. სამდივნო 3 სამუშაო დღეში ამოწმებს განაცხადის სისრულეს. სრული განაცხადიდან გათავისუფლების დადასტურების მიზნობრივი ვადაა 5, დაჩქარებული განხილვისა - 10, სრული განხილვისა - 20 სამუშაო

დღე. დამატებითი ინფორმაციის მოთხოვნისას ვადის ათვლა ჩერდება მოთხოვნილი ინფორმაციის მიღებამდე; განმცხადებელს წერილობით ეცნობება მიზეზი და ახალი ვადა.

2. გათავისუფლებას ადასტურებს თავმჯდომარე და ერთი მიუკერძოებელი წევრი; დაჩქარებულ განხილვას ატარებს ორი შესაბამისი კომპეტენციის წევრი ერთსულოვნად. უთანხმოებისას ან მაღალი რისკის აღმოჩენისას საქმე გადადის სრულ შემადგენლობაზე. უარი დაჩქარებული გზით არ გამოიცემა.

3. კომიტეტი იღებს ერთ-ერთ გადაწყვეტილებას: თანხმობა; თანხმობა შესრულების დაწყებამდე დასაკმაყოფილებელი პირობებით; დაბრუნება არსებითი შესწორებისთვის; დასაბუთებული უარი. გადაწყვეტილება მიუთითებს პროტოკოლის ვერსიას, მოქმედების პერიოდს, პირობებს, მონიტორინგსა და გადახედვის გზას. პასუხის გაუცემლობა თანხმობას არ ნიშნავს.

4. უარის ან სადავო პირობის გადახედვა შეიძლება მოითხოვოს განმცხადებელმა 10 სამუშაო დღეში. საქმე 15 სამუშაო დღეში განიხილება პირველადი გადაწყვეტილების მიმდებარე გარეშე, საჭიროებისას დამოუკიდებელი გარე ექსპერტებით. ეთიკური შეფასება არ გამოიყენება კვლევითი შეხედულების ან პოლიტიკური პოზიციის ცენზურისთვის.

მუხლი 20. მონიტორინგი, ცვლილება და ინციდენტი

1. თანხმობა ვრცელდება მხოლოდ დამტკიცებულ საქმიანობაზე. მეთოდის, მონაწილეთა ჯგუფის, მონაცემთა გამოყენების ან რისკის არსებითი ცვლილება წინასწარ თანხმდება კომიტეტთან. პროექტის მიმდინარეობის ანგარიში წარედგინება სულ მცირე ყოველწლიურად, ხოლო მაღალი რისკისას - გადაწყვეტილებით დადგენილი უფრო მოკლე პერიოდით.

2. სერიოზული მოულოდნელი ზიანის ან უშუალო საფრთხისას მკვლევარი დაუყოვნებლივ იცავს მონაწილეებს, აჩერებს საფრთხის შემცველ მოქმედებას და კომიტეტს ატყობინებს დაუყოვნებლივ, არაუგვიანეს 24 საათისა. მონაცემთა ინციდენტი პარალელურად გადაეცემა მონაცემთა დაცვის ოფიცერსა და პასუხისმგებელ სამსახურს; ეს ვადა არ ცვლის კანონით ან მარეგულირებლით დადგენილ შეტყობინების ვადას.

3. კომიტეტს შეუძლია დასაბუთებულად მოითხოვოს ცვლილება, შეზღუდოს ან შეაჩეროს ეთიკური თანხმობა. გადაუდებელ გადაწყვეტილებას თავმჯდომარე წარადგენს კომიტეტთან დასადასტურებლად 3 სამუშაო დღეში. შესაძლო დარღვევა გადაეცემა კეთილსინდისიერების კომისიას; მონაწილეთა დაცვა არ გადაიდება პასუხისმგებლობის საბოლოო დადგენამდე.

4. პროექტის დასრულებისას ხელმძღვანელი 30 კალენდარულ დღეში წარადგენს მოკლე ეთიკურ ანგარიშს: განხორციელებული ცვლილებები, ინციდენტები, მონაწილეთა დაცვა და მონაცემთა შემდგომი ბედი. სხვა დაწესებულების ეთიკური დასკვნის აღიარება საჭიროებს კომიტეტის დოკუმენტირებულ შეფასებას ადგილობრივ პირობებთან მიმართებით.

თავი V დარღვევის გამოვლენა და შესწავლა

მუხლი 21. დარღვევები და მათი გამოიჭვნა

1. კეთილსინდისიერების დარღვევებია ფაბრიკაცია, ფალსიფიკაცია, პლაგიატი, აკრძალული თანამშრომლობა, სხვის ნაცვლად შეფასების გავლა, ნაშრომის შეკვეთით მიღება და საკუთარად წარდგენა, ავტორობითა და რეცენზირებით მანიპულაცია, არსებითი ინტერესთა კონფლიქტის დამალვა, აუცილებელი ეთიკური ნებართვის გვერდის ავლა და მონაწილეთა დაცვის ან მონაცემთა მართვის მოთხოვნის ბრალეული დარღვევა.

2. ცალკე დარღვევაა მტკიცებულების განადგურება ან დამალვა, მოკვლევისთვის ხელის შეშლა, მოწმის ან შემტყობინებლის დევნა, განზრახ ცრუ ბრალდება და ამ კოდექსით განსაზღვრული AI-ის წესის ბრალეული დარღვევა. პასუხისმგებლობა ეფუძნება კონკრეტულ წინასწარ განსაზღვრულ ვალდებულებას და არა ზოგად მითითებას არასასურველ ქცევაზე.

3. ჩვეულებრივი ტექნიკური შეცდომა ან გამოუცდლობით გამოწვეული მცირე ციტირების ხარვეზი, როცა არ ჩანს მითვისება ან მოტყუება და შესაძლებელია გამოსწორება, პირველად განიხილება საგანმანათლებლო მხარდაჭერის გზით. კვლევის მძიმე არაკეთილსინდისიერების დადგენისას ცალკე მოწმდება განზრახვა ან უხეში დაუდევრობა; ყველა შემთხვევა ფასდება კონტექსტში.

4. წარმოდგენილი ფაქტის შესაძლო სამართალდარღვევად შეფასება არ ანაცვლებს კომპეტენტური სახელმწიფო ორგანოს გადაწყვეტილებას. აუცილებლობისას მასალა გადაეცემა შესაბამის ორგანოს კანონით დადგენილი საფუძვლითა და წესით.

მუხლი 22. მსგავსების შემოწმება და დარგობრივი შეფასება

1. ნაშრომების ტექნიკურ შემოწმებას ადმინისტრირებს აკადემიური პროცესების მართვის სამსახური სკოლის ოპერატორებთან ერთად, უნივერსიტეტის მიერ დამტკიცებული პროგრამითა და უსაფრთხო ელექტრონული პროცედურით. მოწმდება საბაკალავრო, სამაგისტრო და სადისერტაციო ნაშრომები, დოქტორანტის სასემინარო ნაშრომები და უნივერსიტეტის სახელით წარდგენილი სამეცნიერო პუბლიკაციები და საკონფერენციო მასალა; სხვა დავალება – წინასწარ დადგენილი წესით.

2. შენარჩუნდება ნაშრომის შემოწმებული ვერსია და სრული ანგარიში, რომელიც მიეწოდება ავტორსა და უფლებამოსილ შემფასებელს. მსგავსების პროცენტი არის შემდგომი ანალიზის სიგნალი და არა პლაგიატის მტკიცებულება ან მისგან გათავისუფლება. დაბალი მაჩვენებელიც შეიძლება შეიცავდეს არსებითი იდეის მითვისებას.

3. შინაარსობრივად მოწმდება წყაროები, ციტატები, თარგმანი, პარაფრაზი და ავტორის რეალური წვლილი. კანონმდებლობის, სასამართლო გადაწყვეტილების, სტანდარტული მეთოდის, ბიბლიოგრაფიისა და სწორად მითითებული ციტატის დამთხვევა თავისთავად დარღვევა არ არის. მოცულობითი ციტირება შეიძლება აფასებდეს აკადემიურ ხარისხს, დარღვევისგან დამოუკიდებლად.

4. სკოლის სამეცნიერო/კვლევითი ნაშრომის შეფასების კომისია ამზადებს დარგობრივ დასკვნას და ინარჩუნებს ნაშრომის აკადემიური შეფასების ფუნქციას. სადავო დარღვევის საკითხი გადაეცემა საუნივერსიტეტო კეთილსინდისიერების კომისიას; დარგობრივი შემფასებელი იმავე საქმის განმხილველი კომისიის წევრი ვერ იქნება.

5. აკრძალულია მხოლოდ ტექნიკური პროცენტის გამო ავტომატური სანქცია ან დარღვევის დამტკიცებულად გამოცხადება. ტექნიკურად დაუმუშავებელი ნაშრომი ჯერ უბრუნდება ავტორს ხარვეზის გასასწორებლად გონივრული ვადითა და მხარდაჭერით; ფაილის ფორმატის პრობლემა კეთილსინდისიერების დარღვევას არ უდრის.

მუხლი 23. შეტყობინება და პირველადი შეფასება

1. შესაძლო დარღვევის შესახებ შეტყობინება შეიძლება წარადგინოს ნებისმიერმა პირმა წერილობით, დაცული ელექტრონული არხით ან საქმისწარმოების სამსახურის მეშვეობით კონფიდენციალურად. უნივერსიტეტი აქვეყნებს ერთიან საკონტაქტო არხს და კონფლიქტის შემთხვევაში ალტერნატიულ მიმართვის წესს; არ მოითხოვება წინასწარ დეკანის ან ხელმძღვანელის თანხმობა.

2. შეტყობინება შეძლებისდაგვარად აღწერს ფაქტს, დროს, მონაწილეებს და მტკიცებულებებს. ანონიმური შეტყობინება განიხილება, თუ შეიცავს შემოწმებად ინფორმაციას; ანონიმურობა თავისთავად უარის მიზეზი არ არის.
3. სამდივნო შეტყობინებას აღრიცხავს შეზღუდული წვდომით და 2 სამუშაო დღეში ადასტურებს მიღებას, თუ საკონტაქტო მონაცემი არსებობს. კომისიის ორი მიუკერძოებელი წევრი 5 სამუშაო დღეში აფასებს კომპეტენციას, ინფორმაციის საკმარისობასა და დაცვის გადაუდებელ საჭიროებას.
4. მიიღება დასაბუთებული გადაწყვეტილება მოკვლევის დაწყების, ინფორმაციის დაზუსტების, სხვა კომპეტენტურ ორგანოსთან გადამისამართების ან საქმის დახურვის შესახებ. ამ ეტაპზე პასუხისმგებლობა არ დგინდება. დახურვა შეიძლება გადაიხედოს ახალი არსებითი მტკიცებულების ან დასაბუთებული საჩივრის საფუძველზე.

მუხლი 24. შემტყობინებლის დაცვა და კონფიდენციალურობა

1. დაუშვებელია კეთილსინდისიერი შეტყობინების, ჩვენების ან მოკვლევაში მონაწილეობის გამო შეფასების გაუარესება, სამსახურებრივი ზეწოლა, დაფინანსებიდან უსაფუძვლო გამორიცხვა, მუქარა ან სხვა საპასუხო ზემოქმედება. დაუდასტურებელი შეტყობინება განზრახ ცრუ ბრალდებას არ ნიშნავს.
2. უნივერსიტეტი რისკის შესაბამისად ადგენს დროებით დაცვის ზომებს: დამოუკიდებელ ხელმძღვანელს ან შემფასებელს, კონტაქტის შეზღუდვას, კონსულტაციასა და შესაბამის მონიტორინგს. ღონისძიებამ დაცულ პირს უსაფუძვლოდ არ უნდა შეუზღუდოს სწავლა ან საქმიანობა.
3. ინფორმაციაზე წვდომა ეძლევა მხოლოდ საჭირო პირებს. კონფიდენციალურობა არ გულისხმობს აბსოლუტური ანონიმურობის დაპირებას: დაცვის უფლებისთვის ან კანონისთვის აუცილებელი გამჟღავნებისას მოცულობა მინიმუმამდე მცირდება და პირს წინასწარ ეცნობება, როცა ეს კანონიერია.
4. დაუშვებელია დასკვნამდე პირის დამრღვევად საჯაროდ მოხსენიება. გადაუმოწმებელი ბრალდების გავრცელება, მონაცემთა გაჟონვა და შურისძიება დამოუკიდებლად მოწმდება. დარღვევის არდადასტურებისას უნივერსიტეტი გონივრულ ფარგლებში იღებს რეპუტაციის აღდგენის ზომებს.

მუხლი 25. პირის უფლებები და მტკიცებულების სტანდარტი

1. პირს წერილობით ეცნობება მოკვლევის დაწყების დასაბუთება, კონკრეტული ქმედება და შესაძლო დარღვეული ნორმა, კომისიის შემადგენლობა, უფლებები და ვადები. მას აქვს მასალებზე წვდომის, პასუხისა და მტკიცებულებების წარდგენის, წარმომადგენლის დახმარების, აცილების და მოსმენის უფლება.
2. განმარტებისთვის და საქმის მასალების გაცნობისთვის ეძლევა არანაკლებ 5 სამუშაო დღე, ხოლო საქმის სირთულის ან ხელმისაწვდომობის საჭიროებისას — დამატებითი გონივრული დრო. საჭიროებისას უზრუნველყოფილია თარჯიმანი, ხელმისაწვდომი ფორმატი და სხვა გონივრული მისადაგება.
3. მტკიცების ტვირთი ეკისრება ბრალდების მხარეს. კომისია იკვლევს როგორც დამადასტურებელ, ისე გამამართლებელ მასალას. დარღვევა შეიძლება დადგინდეს მხოლოდ კანონიერად მოპოვებული, სანდო და ურთიერთშეჯერებული მტკიცებულებების საკმარისი ერთობლიობით; არსებითი გადაუწყვეტელი ეჭვი პირის სასარგებლოდ ფასდება.
4. დუმილი, წარმომადგენლის გამოყენება ან ბრალდების უარყოფა თავისთავად დარღვევის მტკიცებულება არ არის. პირს უნდა შეეძლოს მის წინააღმდეგ გამოყენებული მასალის არსებითი

შინაარსის ცოდნა და სადავოდ ქცევა; გაუმჟღავნებელი ბრალდება ვერ იქნება პასუხისმგებლობის ერთდერთი საფუძველი.

მუხლი 26. მოკვლევა და მოსმენა

1. კომისია აგროვებს და ამოწმებს წყაროებს, სამუშაო ვერსიებს, ანგარიშებსა და სხვა რელევანტურ მასალას; საჭიროებისას ისმენს მოწმეებს და იწვევს დამოუკიდებელ ექსპერტს. მოპოვების წყარო, თარიღი და მასალაზე წვდომა აღირიცხება. კერძო ანგარიშსა და მოწყობილობაზე შეუზღუდავი წვდომის მოთხოვნა დაუშვებელია.
2. მოკვლევა სრულდება მისი დაწყებიდან 30 სამუშაო დღეში. განსაკუთრებით რთულ საქმეზე ვადა ერთხელ შეიძლება გაგრძელდეს არაუმეტეს 20 სამუშაო დღით, დასაბუთებული შეტყობინებით. კანონით ან სხვა სავალდებულო აქტით დადგენილი უფრო მოკლე ვადა დაცულია.
3. მოსმენის დრო და მასალა მხარეს ეცნობება სულ მცირე 5 სამუშაო დღით ადრე. იგი ესწრება განხილვას, აძლევს განმარტებას და მონაწილეობს მტკიცებულებების გამოკვლევაში. სათანადო შეტყობინების შემდეგ გამოუცხადებლობა თავისთავად აღიარება არ არის; განხილვა შეიძლება გაგრძელდეს, თუ დაცვის რეალური შესაძლებლობა უზრუნველყოფილია.
4. სხდომა ჩვეულებრივ კონფიდენციალურია. სტუდენტის მოთხოვნა საჯარო განხილვაზე განიხილება „უმაღლესი განათლების შესახებ“ კანონის შესაბამისად; მესამე პირთა მონაცემების დასაცავად გამოიყენება აუცილებელი, დასაბუთებული და მინიმალური შეზღუდვა. სხდომა ოქმდება; აუდიოვიდეოჩანაწერი ავტომატურად სავალდებულო არ არის და საჭიროებს კანონიერ საფუძველს.
5. ახალი არსებითი ბრალდების ან მასალის აღმოჩენისას პირს ეძლევა პასუხის რეალური შესაძლებლობა. კომისია ვერ დაეყრდნობა მისთვის უცნობ ახალ გარემოებას საბოლოო დასკვნის გამოსატანად.

მუხლი 27. დროებითი ღონისძიებები

1. საჭიროებისას უფლებამოსილი ორგანო იღებს დროებით, პროპორციულ ღონისძიებას მონაწილეთა უსაფრთხოების, მონაცემთა და მტკიცებულებების დასაცავად. ღონისძიებას აქვს კონკრეტული საფუძველი, მოქმედების ვადა და გადახედვის თარიღი და იგი წინასწარ სანქციას არ წარმოადგენს.
2. მოკვლევის დაწყება სტუდენტს ავტომატურად არ უზღუდავს სასწავლო პროცესში მონაწილეობას. შეზღუდვა დასაშვებია მხოლოდ კანონით, წესდებითა და შინაგანაწესით გათვალისწინებულ პირობებში; დასაქმებულის მიმართ ზომა უნდა შეესაბამებოდეს შრომით კანონმდებლობას.
3. სადავო მასალაზე საბოლოო შეფასების ან გამოქვეყნების დროებითი შეჩერება კონკრეტულად საბუთდება და გადახედვას ექვემდებარება ყოველ 10 სამუშაო დღეში. უნივერსიტეტი შეძლებისდაგვარად უზრუნველყოფს სხვა სასწავლო საქმიანობის გაგრძელებას და უსაფუძვლო შეფერხების გამოსწორებას.

მუხლი 28. დასკვნა და საქმის გადაწყვეტა

1. კომისიის დასკვნა შეიცავს ფაქტებს, თითოეულ ბრალდებაზე შეფასებას, მტკიცებულებათა ანალიზს, მხარის არგუმენტებზე პასუხს, დარღვეულ ნორმას, ბრალის ფორმას, დასკვნასა და რეკომენდებულ ზომებს. გამოიყოფა დაუდასტურებელი, ტექნიკური ხარვეზის შემცველი და დადასტურებული დარღვევის შემთხვევები.
2. დასკვნა მხარეს და გადაწყვეტილების მიმღებ უფლებამოსილ ორგანოს ეგზავნება 3 სამუშაო დღეში. მხარეს შეუძლია 5 სამუშაო დღეში წარადგინოს წერილობითი შენიშვნა. საბოლოო დისციპლინურ

გადაწყვეტილებას იღებს წესდებითა და შინაგანაწესით უფლებამოსილი ორგანო, ამ გარანტიების დაცვით, შენიშვნების ვადის გასვლიდან 10 სამუშაო დღეში, თუ სავალდებულო წესი სხვა ვადას არ ადგენს.

3. გადაწყვეტილების მიმღები ორგანო დამოუკიდებლად აფასებს დასკვნასა და პასუხს. კომისიის დასკვნა სანქციას ავტომატურად არ იწვევს. გადაწყვეტილებაში მიეთითება უფლებამოსილების საფუძველი, ფაქტები, ნორმა, პროპორციულობის დასაბუთება, აღსრულება და გასაჩივრების კონკრეტული ორგანო და ვადა.

4. თუ ფაქტი არ დადასტურდა, საქმე იხურება და შესაბამისი დროებითი შეზღუდვა უქმდება. შესაძლებელია სისტემური გაუმჯობესების რეკომენდაცია პირის დამრღვევად გამოცხადების გარეშე.

თავი VI რეაგირება და გასაჩივრება

მუხლი 29. რეაგირების შერჩევა

1. რეაგირებისას ფასდება ქმედების ხასიათი და მასშტაბი, არსებითი წვლილის მითვისება, განზრახვა ან დაუდევრობა, ზიანი და რისკი, მიღებული სარგებელი, განმეორებითობა, გამოცდილება, ინსტრუქციის სიცხადე, თანამშრომლობა და საკუთარი ინიციატივით გამოსწორება. სტუდენტის საფეხური კონტექსტია და არა ავტომატურად დამამძიმებელი გარემოება.

2. საგანმანათლებლო ზომა შეიძლება იყოს კონსულტაცია, ციტირების ან ეთიკის მოდული, ხარვეზის გასწორება, ნაშრომის ხელახლა წარმოდგენა ან ზედამხედველობის გეგმა. აკადემიური შედეგი — კონკრეტული დავალების გადაფასება, განულება ან ხელახლა შესრულება — გამოიყენება მხოლოდ წინასწარ მოქმედი შეფასების წესით და შესაბამისი კომპონენტის ფარგლებში.

3. მთელი კურსის განულება ცალკეული დავალების დარღვევისთვის ავტომატურად დაუშვებელია. აღდგენის უფლება, ვადა და პირობები წერილობით განისაზღვრება მოქმედი სასწავლო წესების შესაბამისად. არსებითი დარღვევა ვერ გადაიფარება მხოლოდ ტექნიკური შესწორებით.

4. იმავე ქმედებაზე დისციპლინური სანქციის განმეორებით დაკისრება დაუშვებელია. აკადემიური შედეგის, სამეცნიერო ჩანაწერის შესწორებისა და დისციპლინური ზომის ერთად გამოყენებისას უნდა დასაბუთდეს მათი განსხვავებული მიზანი და ერთობლივი პროპორციულობა.

მუხლი 30. სტუდენტისა და პერსონალის პასუხისმგებლობა

1. სტუდენტის მიმართ დისციპლინური ზომები გამოიყენება მხოლოდ კანონითა და საუნივერსიტეტო აქტებით დაშვებული ჩამონათვალიდან: შენიშვნა, საყვედური, სასტიკი საყვედური ან სტუდენტის სტატუსის შეწყვეტა. სტატუსის შეწყვეტა უკიდურესი ზომაა მძიმე ან განმეორებითი არსებითი დარღვევისთვის და საჭიროებს უფრო მსუბუქი ზომის არასაკმარისობის დასაბუთებას.

2. კოდექსი არ ადგენს სტუდენტის სტატუსის შეჩერებას ავტომატურ დისციპლინურ ზომად. სტატუსთან დაკავშირებული ნებისმიერი გადაწყვეტილება მიიღება სათანადო სამართლებრივი საფუძვლითა და კომპეტენციით, დაცვისა და გასაჩივრების უფლებით.

3. პერსონალის მიმართ შესაძლებელია შენიშვნა, საყვედური, სხვა კანონიერად გათვალისწინებული ზომა ან მძიმე შემთხვევაში შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტა. კონკრეტული ზომის საფუძველი და პროცედურა მოწმდება შრომის კანონმდებლობის, ხელშეკრულებისა და შინაგანაწესის მიხედვით. ამ კოდექსიდან არ გამომდინარეობს ხელფასის ავტომატური დაკავების ან ცალმხრივი შემცირების უფლება.

4. შესაძლებელია პროექტის ხელმძღვანელობის, დაფინანსების ან კვლევით რესურსზე წვდომის დასაბუთებული შეზღუდვა, თუ არსებობს შესაბამისი უფლებამოსილება და წინასწარი წესი. დაცული უნდა იყოს გუნდის სხვა წევრთა, მონაწილეთა და სტუდენტთა ინტერესები; კეთილსინდისიერი თანაავტორის პასუხისმგებლობა ავტომატურად არ დგება.

მუხლი 31. ხარისხი პუბლიკაცია და შედეგების გამოსწორება

1. ხარისხის მინიჭების შემდეგ გამოვლენილი შესაძლო დარღვევაც შეიძლება იქნეს შესწავლილი. კომისია მხოლოდ დასკვნას წარადგენს; კვალიფიკაციის ან ხარისხის გაუქმება განიხილება შესაბამისი უფლებამოსილი ორგანოს მიერ ცალკე მოქმედი სამართლებრივი საფუძვლით, პირის მოსმენითა და გასაჩივრების შესაძლებლობით.

2. საჭიროებისას დება გამოსწორების გეგმა: ჩანაწერის კორექტირება, პუბლიკაციის შეჩერების ან რეტრაქციის მოთხოვნა, მონაცემთა შემდგომი გამოყენების შეზღუდვა, დონორისა თუ პარტნიორის ინფორმირება. გამოქვეყნებული მასალის ცვლილება ხდება უფლებამოსილ გამომცემელთან თანამშრომლობით.

3. უნივერსიტეტთან ურთიერთობის დასრულება არ აჩერებს მისი სახელით შექმნილი კვლევის სანდოობის შესწავლასა და ჩანაწერის გასწორებას. სანქციის ან ინფორმაციის გადაცემის შესაძლებლობა ცალკე მოწმდება შესაბამისი სამართლებრივი და სახელშეკრულებო საფუძვლით.

მუხლი 32. დამოუკიდებელი გადახედვა და გასაჩივრება

1. კომისიის დასკვნის ან საბოლოო შიდა გადაწყვეტილების მიღებიდან 10 სამუშაო დღეში პირს შეუძლია მოითხოვოს დამოუკიდებელი გადახედვა; თუ მოქმედი წესი უფრო ხანგრძლივ ვადას ან დამატებით საშუალებას იძლევა, ის შენარჩუნებულია. გასაჩივრების საფუძველია ფაქტობრივი შეცდომა, ახალი არსებითი მტკიცებულება, ინტერესთა კონფლიქტი, პროცედურული დარღვევა ან ზომის არაპროპორციულობა.

2. გადახედვას ახორციელებს სამი დამოუკიდებელი პირი, მათგან სულ მცირე ერთი გარე წევრი, რომლებიც არ მონაწილეობდნენ წინარე განხილვაში. შემადგენლობა განისაზღვრება წინასწარ დამტკიცებული როტაციით, საბჭოების მიერ წარდგენილი სარეზერვო სიიდან; კონფლიქტისას ინიშნება შემცვლელი. გადაწყვეტილება მოითხოვს ორი წევრის თანხმობას.

3. განხილვა სრულდება 15 სამუშაო დღეში; დასაბუთებულად შეიძლება გაგრძელდეს ერთხელ არაუმეტეს 10 სამუშაო დღით. გადახედვის ორგანო დასკვნას უცვლელად ტოვებს, ასწორებს ან ახალი შემადგენლობით ხელახალ განხილვას მოითხოვს. საბოლოო დისციპლინური აქტის შეცვლას ახორციელებს წესდებითა და შინაგანაწესით უფლებამოსილი ორგანო დამოუკიდებელი დასკვნის შეფასების საფუძველზე.

4. საჩივარი შიდა წესით აჩერებს სადავო დისციპლინური სანქციის აღსრულებას მის გადაწყვეტამდე, გარდა კანონიერად დასაბუთებული გადაუდებელი დაცვის ღონისძიებისა. მხოლოდ პირის საჩივრის გამო მისი მდგომარეობა არ მძიმდება ახალი დამოუკიდებელი საფუძვლისა და სრული პროცედურის გარეშე.

5. შიდა გადახედვა არ ზღუდავს სასამართლოსთვის ან სხვა უფლებამოსილი ორგანოსთვის მიმართვას და არ აჩერებს კანონით დადგენილ გარე გასაჩივრების ვადას. ეს ინფორმაცია გადაწყვეტილებაში პირდაპირ მიეთითება.

თავი VII დანერგვა მონიტორინგი და დასკვნითი დებულებები

მუხლი 33. აღრიცხვა და ინფორმაციის უსაფრთხოება

1. ეთიკური განაცხადები და დარღვევის საქმეები აღირიცხება განცალკევებულ რეესტრებში მინიმალური მონაცემებით, წვდომის განსაზღვრული დონეებითა და მოქმედებათა აღრიცხვით. კონსულტაცია ავტომატურად არ გადაიქცევა დისციპლინურ საქმედ, თუ არ გამოვლინდა რეაგირების დამოუკიდებელი საფუძველი.
2. საქმის მასალების შენახვის ვადა დასაბუთებულად განისაზღვრება საქმისწარმოების წესითა და მონაცემთა მართვის გეგმით; გათვალისწინებულია გადაწყვეტილების აღსრულება, გასაჩივრება, მონაწილეთა დაცვა და სამართლებრივი მოთხოვნები. პერსონალური მონაცემი განუსაზღვრელი ვადით არ ინახება.
3. წვდომა, ასლის გაცემა, არქივირება, ანონიმიზაცია და განადგურება დოკუმენტირდება. საჯარო ანგარიშში არ ქვეყნდება ისეთი დეტალი, რომელიც მცირე ჯგუფშიც კი შესაძლებელს გახდის პირის იდენტიფიცირებას.

მუხლი 34. წლიური შეფასება და ანგარიშვალდებულება

1. კვლევის განვითარებისა და ხელშეწყობის სამსახური, აკადემიური პროცესების მართვის სამსახური და ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახური კომიტეტებთან ერთად ყოველწლიურად ამზადებენ ერთიან ანონიმიზებულ ანგარიშს აკადემიური და სამეცნიერო საბჭოებისთვის.
2. ანგარიში მოიცავს ტრენინგის მოცვას, წინასწარი ეთიკური შეფასების გამოყენებას, განხილვის ვადებს, სისტემურ ხარვეზებს, საჩივრების შედეგებს, დაცვის ღონისძიებებისა და გამოსწორების ეფექტიანობას. დარღვევის შესახებ შეტყობინებების მცირე რაოდენობა თავისთავად წარმატების მაჩვენებლად არ განიხილება.
3. საბჭოები ამტკიცებენ გაუმჯობესების ღონისძიებებს, პასუხისმგებლებსა და ვადებს. შეჯამებული ანგარიში ხელმისაწვდომია საუნივერსიტეტო საზოგადოებისთვის; გადაწყვეტილებების დამოუკიდებლობას ხარისხის მონიტორინგი არ ზღუდავს.

მუხლი 35. კოდექსის ხელმისაწვდომობა და განახლება

1. კოდექსი, განაცხადის ფორმები და მიმართვის არხები ქვეყნდება უნივერსიტეტის ვებგვერდზე ქართულად და ხელმისაწვდომი ინგლისური ვერსიით. საერთაშორისო სტუდენტებსა და პერსონალს წესები ეცნობებათ მათთვის გასაგები ფორმით; არაზუსტმა თარგმანმა არ უნდა გააუარესოს დაცვის უფლება.
2. კოდექსის მოქმედება ფასდება ყოველწლიურად და სრულად გადაიხედება არაუგვიანეს 3 წლისა. კანონმდებლობის, ტექნოლოგიის ან არსებითი რისკის ცვლილებისას შესაბამისი ნაწილი დაუყოვნებლივ გადაიხედება; AI-ის წესები შეფასდება სულ მცირე ყოველწლიურად.
3. განახლებაში მონაწილეობენ სკოლები, სტუდენტები, მკვლევრები, კვლევითი ინსტიტუტები, ეთიკისა და კეთილსინდისიერების ორგანოები და მხარდამჭერი სამსახურები. ცვლილება წინასწარ ეცნობება ადრესატებს; პასუხისმგებლობის გამამკაცრებელი წესი უკუქცევით არ გამოიყენება.

მუხლი 36. ამოქმედება და გარდამავალი წესები

1. კოდექსი მტკიცდება აკადემიური და სამეცნიერო საბჭოების ერთობლივი დადგენილებით უნივერსიტეტის დებულების 24-ე და 25-ე მუხლების საფუძველზე. დადგენილება ადგენს ამოქმედების თარიღს, კოდექსის საჯაროდ გაცნობიდან არანაკლებ 10 სამუშაო დღის შემდეგ.
2. ამოქმედებასთან ერთდროულად უფლებამოსილი ორგანოს აქტით ძალადაკარგულად ცხადდება „აკადემიური კეთილსინდისიერების პოლიტიკა და მექანიზმები“ და შესაბამისობაში მოდის პლაგიატის შემოწმების წესი. ზოგადი ეთიკისა და ქცევის კოდექსი, მონაცემთა დაცვის, კვლევის დაფინანსებისა და სხვა დაკავშირებული წესები ინარჩუნებს მოქმედებას მათ კომპეტენციასა და ამ კოდექსთან შეთანხმებულ ნაწილში.
3. ამოქმედებამდე უფლებამოსილი ორგანოები ასახვევენ აუცილებელ ცვლილებებს წესდებაში, შინაგანაწესსა და დაკავშირებულ აქტებში; წერილობით აზუსტებენ საბოლოო დისციპლინური გადაწყვეტილებისა და საჩივრის გადაწყვეტაზე უფლებამოსილ ორგანოებს; ამტკიცებენ წევრთა და შემცვლელთა სიებს, რეესტრების პასუხისმგებლებს და მიმართვის არხებს. ახალი დისციპლინური პროცედურა ვერ გამოიყენება უფლებამოსილების სამართლებრივი საფუძვლის შექმნამდე.
4. არსებულ კვლევებს 30 კალენდარულ დღეში უტარდებათ ეთიკური რისკის მიმოხილვა. აუცილებელი ნებართვის გარეშე მიმდინარე მაღალი რისკის საქმიანობა ჩერდება სათანადო შეფასებამდე. წარსულში დაწყებული კვლევისთვის არ ფორმდება უკუქცევითი ნებართვა; დოკუმენტირდება მიმდინარე მდგომარეობა და შემდგომი კანონიერად დასაშვები ნაბიჯი.
5. ადრე ჩადენილი ქმედება ფასდება მისი ჩადენისას მოქმედი მატერიალური წესით; გაუმჯობესებული საპროცესო გარანტია ვრცელდება მიმდინარე საქმეზეც, თუ ეს კანონიერია და მხარის მდგომარეობას არ აუარესებს. მიმდინარე საქმე სხვა შემადგენლობას გადაეცემა დასაბუთებულად, მტკიცებულებისა და დაცვის უფლების შენარჩუნებით.
6. დანართი 4-ით განსაზღვრული დანერგვის გეგმა სრულდება დამტკიცებიდან 60 კალენდარულ დღეში. ცალკეული დარგობრივი პროცედურის შემდგომი შემუშავება არ ათავისუფლებს უნივერსიტეტს უკვე ამოქმედებული ძირითადი გარანტიების დაცვისგან.

დანართი 1. კვლევის ეთიკური შეფასების განაცხადი

ფორმა იკვება საქმიანობის დაწყებამდე და წარედგინება კვლევის ეთიკის კომიტეტის სამდივნოს. თითოეულ ველთან მიეთითოს პასუხი ან დასაბუთდეს მისი შეუსაბამობა კონკრეტულ პროექტთან.

პროექტის იდენტიფიკაცია

სათაური; ხელმძღვანელი და საკონტაქტო ინფორმაცია; სკოლა ან კვლევითი ერთეული; გუნდი და პარტნიორი დაწესებულებები; დაგეგმილი ვადა; დაფინანსების წყარო და დონორის პირობები.

შესავსები პასუხი: _____

მეთოდოლოგია და მონაწილეები

მიზანი და მეთოდი; მონაწილეთა რაოდენობა და შერჩევა; მოწვევის გზა; ასაკი და შესაძლო მოწყვლადობა; მკვლევართან დამოკიდებულება; ჩართვისა და გამორიცხვის კრიტერიუმები.

შესავსები პასუხი: _____

რისკი და სარგებელი

ფიზიკური, ფსიქოლოგიური, სოციალური, პროფესიული, სამართლებრივი და მონაცემთა რისკები; მათი ალბათობა და სიმძიმე; შემცირების ზომები; მოსალოდნელი სარგებელი; საჭირო დახმარება და გადაუდებელი რეაგირება.

შესავსები პასუხი: _____

თანხმობა და მონაცემები

ინფორმირების ფურცელი და თანხმობის ფორმა; მონაცემის სახეობა, წყარო და სამართლებრივი საფუძველი; ანონიმიზაცია; საცავი და წვდომა; გადაცემა; შენახვის ვადა; განადგურება; გაზიარებისა და გამოქვეყნების პირობები.

შესავსები პასუხი: _____

დამატებითი საკითხები

AI-ის გამოყენება; ინტერესთა კონფლიქტი; ბიომასალა; ცხოველები; ორმაგი გამოყენება; სხვა დაწესებულების ეთიკური დასკვნა; სპეციალური ნებართვები; დარგობრივი მოთხოვნები.

შესავსები პასუხი: _____

დანართები

კვლევის პროტოკოლის ნომერი და ვერსია; გამოკითხვის ან ინტერვიუს ინსტრუმენტი; მოწვევის ტექსტი; თანხმობა; მონაცემთა მართვის გეგმა; პარტნიორის ნებართვა; პასუხისმგებელი გუნდის მომზადების ინფორმაცია.

შესავსები პასუხი: _____

ხელმძღვანელის დადასტურება: მოწოდებული ინფორმაცია ზუსტია; საჭირო თანხმობის მიღებამდე კვლევის შესაბამის ეტაპს არ დავიწყებ; არსებით ცვლილებასა და ინციდენტს დადგენილი წესით შევატყობინებ კომიტეტს. სახელი, ხელმოწერა და თარიღი: _____

კომიტეტის მიერ შესავსები ნაწილი

საქმის ნომერი; სრული განაცხადის მიღების თარიღი; რისკის კატეგორია და მისი დასაბუთება; განხილვის ფორმა; კონფლიქტების შემოწმება; გადაწყვეტილება; პირობები; მოქმედების პერიოდი; მონიტორინგი; განმხილველთა სახელები და ხელმოწერები; გადახედვის წესი.

მონაწილის ინფორმირების და თანხმობის მინიმალური შინაარსი

მონაწილეს ცალკე, გასაგები ტექსტით მიეწოდება კვლევის მიზანი, კონკრეტულად რას გააკეთებს და რამდენ ხანს, რისკი და სარგებელი, ნებაყოფლობითობა, უარისა და გასვლის უფლება, ანაზღაურება თუ არსებობს, მონაცემთა გამოყენება და შენახვა, კონფიდენციალურობის ფარგლები, საჩივრისა და დამოუკიდებელი კონსულტაციის კონტაქტი. კლინიკურ კვლევაში ემატება დარგობრივი სავალდებულო ინფორმაცია.

თანხმობის ჩანაწერის ნიმუში: „გავეცანი კვლევის შესახებ ინფორმაციას ჩემთვის გასაგებ ენაზე, მქონდა კითხვების დასმის შესაძლებლობა და მივიღე პასუხები. მესმის ნებაყოფლობითი მონაწილეობისა და კვლევიდან გასვლის პირობები. ვეთანხმები აღწერილ კვლევაში მონაწილეობას.“ ცალკე ფიქსირდება თანხმობა ჩაწერაზე, იდენტიფიცირებად პუბლიკაციასა და მომავალ კვლევაში გამოყენებაზე, როცა შესაბამისი თანხმობა სამართლებრივად საჭიროა. ერთი საერთო ხელმოწერა განსხვავებულ მიზნებს ავტომატურად არ ფარავს.

დანართი 2. ავტორობისა და AI გამოყენების დეკლარაცია

ნაშრომის ან პროექტის სათაური: _____

ავტორი ან ავტორები; პროგრამა ან ერთეული; წარდგენის თარიღი: _____

ავტორობა და დახმარება

ვადასტურებ, რომ ნაშრომი ასახავს ჩემს ან გამჟღავნებულ ერთობლივ წვლილს. სხვა პირთა წყაროები და დახმარება მითითებულია. გამოყენებული მონაცემებისა და მასალების წარმომავლობა წარმოდგენილია კეთილსინდისიერად. ყველა მითითებული ავტორი იცნობს და ეთანხმება საბოლოო ვერსიას.

თითოეული ავტორის წვლილი: _____

სხვა დახმარება, დაფინანსება და ინტერესთა კონფლიქტი: _____

ადრე წარდგენილი ან გამოქვეყნებული მასალა და მისი გამოყენების მოცულობა: ____

AI გამოყენება

მონიშნეთ და შეავსეთ შესაბამისი ვარიანტი: AI არ გამოიყენებია / AI გამოვიყენე ქვემოთ აღწერილი ფორმით.

ინფორმაცია	შესავსები ველი
სისტემა და ვერსია	სახელი; ვერსია თუ ცნობილია; გამოყენების თარიღი
მიზანი და ფუნქცია	მაგალითად ენობრივი რედაქტირება, კოდის მხარდაჭერა ან ანალიზი
მოცულობა	რომელი მონაკვეთი, პროცესი ან შედეგი დამუშავდა
გამოყენებული მონაცემი	რა ტიპის ინფორმაცია მიეწოდა სისტემას და რა საფუძველით
ადამიანის შემოწმება	რომელი წყარო, გამოთვლა ან შედეგი როგორ გადამოწმდა
პროცესის ჩანაწერი	არსებითი მოთხოვნების, პარამეტრების ან სხვა ჩანაწერის ადგილმდებარეობა

გამჟღავნება თავისთავად არ ნიშნავს ნებისმიერი გამოყენების ნებადართულობას. გამოყენება უნდა შეესაბამებოდეს დავალების, პროტოკოლისა და სხვა მოქმედ წესს. ტექნიკური ვერსიის არცოდნა პირდაპირ მიეთითება და არ ივსება ვარაუდით.

ავტორის ხელმოწერა ან სანდოდ იდენტიფიცირებადი ელექტრონული დადასტურება და თარიღი: _____

სილაბუსში ჩასასმელი ჩანაწერი

„ამ დავალებაში AI-ის გამოყენების რეჟიმია [აკრძალული / შეზღუდულად დაშვებული / ინტეგრირებული]. დასაშვებია [კონკრეტული მოქმედებები]; დაუშვებელია [კონკრეტული მოქმედებები]. სტუდენტი წარადგენს გამოყენების მოკლე დეკლარაციასა და მოთხოვნილ სამუშაო მასალას. ფასდება სტუდენტის მიერ მიღწეული სწავლის შედეგი. შესაძლო დარღვევა განიხილება უნივერსიტეტის კვლევის ეთიკისა და აკადემიური კეთილსინდისიერების კოდექსის შესაბამისად.“

დანართი 3. შეტყობინებისა და გადაწყვეტილების ფორმები

შეტყობინება შესაძლო დარღვევის შესახებ

შემტყობინებლის სახელი და საკონტაქტო არხი თუ ხელმისაწვდომია: _____

საქმესთან კავშირი და შესაძლო ინტერესთა კონფლიქტი: _____

ქმედების აღწერა, დრო, ადგილი ან ციფრული გარემო: _____

შესაძლო დარღვეული მოთხოვნა თუ ცნობილია: _____

ნაშრომი, პირი ან პროექტი და შესაბამისი მტკიცებულებები: _____

უსაფრთხოების ან საპასუხო ზემოქმედების რისკი და დაცვის საჭიროება: _____

დანართები, თარიღი და დადასტურება: _____

ინფორმაციის მიმწოდებელს არ ეკისრება საქმის საბოლოოდ დამტკიცება. მან უნდა განასხვავოს უშუალოდ ცნობილი ფაქტი, სხვისგან მიღებული ინფორმაცია და საკუთარი ვარაუდი. ანონიმურ შეტყობინებაში საიდენტიფიკაციო ველი არ ივსება.

მოკვლევის დაწყების შეტყობინება

შეტყობინებაში აისახება საქმის ნომერი, კონკრეტული ფაქტი და ნორმა, დაწყების მიზეზი, კომისიის შემადგენლობა და აცილების წესი, მასალების გაცნობის საშუალება, პასუხის ვადა, წარმომადგენლისა და მოსმენის უფლებები, შესაძლო შედეგები და კონფიდენციალურობის პირობები. იგი შეიცავს განმარტებას, რომ წარმოების დაწყება დარღვევის დადასტურებას არ ნიშნავს.

დასკვნის და საბოლოო გადაწყვეტილების სტრუქტურა

1. საქმის ნომერი, თარიღი, ორგანო, შემადგენლობა და უფლებამოსილების საფუძველი
2. განხილული მოთხოვნა და ბრალდების თითოეული ცალკეული ეპიზოდი
3. დადგენილი და დაუდგენელი ფაქტები; მტკიცებულებათა ჩამონათვალი და შეფასება
4. პირის პასუხი და მისი არსებითი არგუმენტების მიღების ან უარყოფის მიზეზი
5. გამოყენებული ნორმა; ბრალის ფორმა; ინტერესთა კონფლიქტისა და პროცედურის შეფასება
6. დასკვნა თითოეულ ეპიზოდზე; სანქციის შემთხვევაში მისი საფუძველი და პროპორციულობა
7. გამოსწორების, დაცვისა და აღსრულების ღონისძიებები; პასუხისმგებელი და ვადა
8. გასაჩივრების კონკრეტული შიდა ორგანო, მიმართვის წესი და ვადა; სასამართლოსთვის მიმართვის უფლება და გარე ვადის შეუჩერებლობა
9. ხელმოწერები, განსხვავებული აზრი და მხარისთვის ჩაბარების დადასტურება

დანართი 4. პროცედურული ვადები და დანერგვის გეგმა

თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული, ქვემოთ გამოყენებულია სამუშაო დღე. მოქმედი კანონით ან სხვა სავალდებულო წესით დადგენილი ვადა უპირატესია; დაცვისთვის უფრო ხელსაყრელი დამატებითი გარანტია შენარჩუნებულია.

ეტაპი	ვადა	პასუხისმგებელი
შეტყობინების მიღების დადასტურება	2 დღე	სამდივნო
პირველადი შეფასება	5 დღე	ორი მიუკერძოებელი წევრი
აცილების გადაწყვეტა	3 დღე	დანარჩენი მიუკერძოებელი წევრები
პასუხის მომზადება	არანაკლებ 5 დღე	პირი შესაბამისი მხარდაჭერით
ძირითადი მოკვლევა	30 დღე და ერთხელ მაქსიმუმ 20 დღე	კეთილსინდისიერების კომისია
დასკვნის გაგზავნა	3 დღე	კომისიის სამდივნო
დასკვნაზე შენიშვნა	5 დღე	საქმის მონაწილე
საბოლოო გადაწყვეტილება	შენიშვნის ვადის შემდეგ 10 დღე	წესდებითა და შინაგანაწესით უფლებამოსილი ორგანო
შიდა გადახედვის მოთხოვნა	10 დღე ან უფრო ხელსაყრელი მოქმედი ვადა	დაინტერესებული პირი
დამოუკიდებელი გადახედვა	15 დღე და ერთხელ მაქსიმუმ 10 დღე	დამოუკიდებელი შემადგენლობა

კვლევის ეთიკური შეფასების ვადები

ეტაპი	ვადა	განმხილველი
სრული განაცხადის შემოწმება	3 სამუშაო დღე	ეთიკის კომიტეტის სამდივნო
გათავისუფლების დადასტურება	5 სამუშაო დღე	თავმჯდომარე და ერთი მიუკერძოებელი წევრი
დაჩქარებული განხილვა	10 სამუშაო დღე	ორი კომპეტენტური წევრი ერთსულოვნად
სრული განხილვა	20 სამუშაო დღე	კომიტეტის უფლებამოსილი შემადგენლობა
გადახედვის მოთხოვნა და განხილვა	მოთხოვნა 10 დღეში; განხილვა 15 დღეში	წინარე გადაწყვეტილებაში არამონაწილე შემადგენლობა
სერიოზული ინციდენტი	დაუყოვნებლივ და არაუგვიანეს 24 საათისა	მკვლევარი; შესაბამისი კომიტეტი და სამსახურები

განხილვის ვადა აითვლება სრული განაცხადიდან. დამატებითი ინფორმაციის მოთხოვნისას ვადის შეჩერება და ახალი ვადა წერილობით ფიქსირდება. კანონით სავალდებულო სხვა შეტყობინება სრულდება შესაბამისი სპეციალური წესით.

დანერგვის სამუშაოები

როდის	სამუშაო და მტკიცებულება	პასუხისმგებელი
ამოქმედებამდე	საბჭოების ერთობლივი დადგენილება; ძველი აქტის ჩანაცვლება; შინაგანაწესისა და სხვა აუცილებელი აქტების შესაბამისობაში მოყვანა	საბჭოები და შესაბამისი უფლებამოსილი ორგანო; იურიდიული სამსახური
ამოქმედებამდე	შემადგენლობები და შემცვლელთა სიები; დამოუკიდებელი გადახედვა; საკონტაქტო არხები; დაცული რეესტრები	პრეზიდენტი საბჭოების წარდგინებით; პასუხისმგებელი სამსახურები
გაცნობიდან სულ მცირე 10 სამუშაო დღის შემდეგ	კოდექსის ამოქმედება დამტკიცების აქტით განსაზღვრულ თარიღზე	უფლებამოსილი ორგანოები
დამტკიცებიდან 30 კალენდარულ დღეში	პროგრამებისა და კვლევების რისკის მიმოხილვა; ახალი ფორმების დანერგვა; პირველადი ტრენინგი	დეკანები; ინსტიტუტები; კვლევის სამსახური
დამტკიცებიდან 60 კალენდარულ დღეში	სილაბუსების და პროცესების შესაბამისობა; ინგლისური ტექსტი; პირველი მონიტორინგის ანგარიში და ხარვეზების გეგმა	აკადემიური პროცესების მართვა; ხარისხის უზრუნველყოფა; სკოლები
ყოველწლიურად	ანონიმიზებული ანგარიში; ტრენინგის, ვადების, საჩივრებისა და გამოსწორების შედეგები	პასუხისმგებელი სამსახურები და საბჭოები